STUDIEGEBIED
ALGEMENE VORMING

Modulaire opleiding
Moderne Talen - Wetenschappen
AO AV 009

Inhoud

1 Deel 1 Opleiding ... 5
1.1 Korte beschrijving ... 5
1.1.1 Inhoud ... 5
1.1.2 Modules ... 5
1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied ... 6
1.3 Studieduur ... 6
1.4 Modules en leertraject ... 7
1.4.1 Modules ... 7
1.4.2 Leertraject ... 9
2 Deel 2 Modules ... 10
2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040) ... 10
2.1.1 Instapvereisten ... 10
2.1.2 Studieduur ... 10
2.1.3 Basiscompetenties ... 10
2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041) ... 10
2.2.1 Instapvereisten ... 10
2.2.2 Studieduur ... 10
2.2.3 Basiscompetenties ... 10
2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042) ... 10
2.3.1 Instapvereisten ... 10
2.3.2 Studieduur ... 10
2.3.3 Basiscompetenties ... 10
2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043) ... 11
2.4.1 Instapvereisten ... 11
2.4.2 Studieduur ... 11
2.4.3 Basiscompetenties ... 11
2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044) ... 11
2.5.1 Instapvereisten ... 11
2.5.2 Studieduur ... 11
2.5.3 Basiscompetenties ... 11
2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045) ... 11
2.6.1 Instapvereisten ... 11
2.6.2 Studieduur ... 11
2.6.3 Basiscompetenties ... 11
2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146) ... 12
2.7.1 Instapvereisten ... 12
2.7.2 Studieduur ... 12
2.7.3 Basiscompetenties ... 12
2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147) ... 12
2.8.1 Instapvereisten ... 12
2.8.2 Studieduur ... 12
2.8.3 Basiscompetenties ... 12
2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148) ... 12
2.9.1 Instapvereisten ... 12
2.9.2 Studieduur ... 12
2.9.3 Basiscompetenties ... 12
2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043) ... 13
2.10.1 Instapvereisten ... 13
2.10.2 Studieduur ... 13
2.10.3 Basiscompetenties ... 13
2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044) ... 13
2.11.1 Instapvereisten ... 13
2.11.2 Studieduur ... 13
2.11.3 Basiscompetenties ... 13
2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045) ... 13

2.12.1 Instapvereisten ... 13
2.12.2 Studieduur ... 13
2.12.3 Basiscompetenties ... 13
2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049) ... 14
2.13.1 Instapvereisten ... 14
2.13.2 Studieduur ... 14
2.13.3 Basiscompetenties ... 14
2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050) ... 14
2.14.1 Instapvereisten ... 14
2.14.2 Studieduur ... 14
2.14.3 Basiscompetenties ... 14
2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051) ... 15
2.15.1 Instapvereisten ... 15
2.15.2 Studieduur ... 15
2.15.3 Basiscompetenties ... 15
2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052) ... 15
2.16.1 Instapvereisten ... 15
2.16.2 Studieduur ... 15
2.16.3 Basiscompetenties ... 15
2.17 Module ASO3-B Biologie (053) ... 16
2.17.1 Instapvereisten ... 16
2.17.2 Studieduur ... 16
2.17.3 Basiscompetenties ... 16
2.18 Module ASO3-B Chemie (054) ... 16
2.18.1 Instapvereisten ... 16
2.18.2 Studieduur ... 16
2.18.3 Basiscompetenties ... 16
2.19 Module ASO3-B Fysica (055) ... 17
2.19.1 Instapvereisten ... 17
2.19.2 Studieduur ... 17
2.19.3 Basiscompetenties ... 17
2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056) ... 18
2.20.1 Instapvereisten ... 18
2.20.2 Studieduur ... 18
2.20.3 Basiscompetenties ... 18
2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057) ... 18
2.21.1 Instapvereisten ... 18
2.21.2 Studieduur ... 18
2.21.3 Basiscompetenties ... 18
2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058) ... 19
2.22.1 Instapvereisten ... 19
2.22.2 Studieduur ... 19
2.22.3 Basiscompetenties ... 19
2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059) ... 20
2.23.1 Instapvereisten ... 20
2.23.2 Studieduur ... 20
2.23.3 Basiscompetenties ... 20
2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060) ... 20
2.24.1 Instapvereisten ... 20
2.24.2 Studieduur ... 20
2.24.3 Basiscompetenties ... 20
2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061) ... 21
2.25.1 Instapvereisten ... 21
2.25.2 Studieduur ... 21
2.25.3 Basiscompetenties ... 21
2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062) ... 21
2.26.1 Instapvereisten ... 21
2.26.2 Studieduur ... 21

2.26.3 Basiscompetenties ... 21
2.27 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067) ... 22
2.27.1 Instapvereisten ... 22
2.27.2 Studieduur ... 22
2.27.3 Basiscompetenties ... 22
2.28 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068) ... 22
2.28.1 Instapvereisten ... 22
2.28.2 Studieduur ... 22
2.28.3 Basiscompetenties ... 22
2.29 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069) ... 23
2.29.1 Instapvereisten ... 23
2.29.2 Studieduur ... 23
2.29.3 Basiscompetenties ... 23
Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070) ... 23
2.29.4 Instapvereisten ... 23
2.29.5 Studieduur ... 23
2.29.6 Basiscompetenties ... 23
2.30 Module WET3 Wetenschappen 1 (G080) ... 24
2.30.1 Instapvereisten ... 24
2.30.2 Studieduur ... 24
2.30.3 Basiscompetenties ... 24
2.31 Module WET3 Wetenschappen 2 (G081) ... 24
2.31.1 Instapvereisten ... 24
2.31.2 Studieduur ... 24
2.31.3 Basiscompetenties ... 24
2.32 Module WET3 Wetenschappen 3 (G082) ... 25
2.32.1 Instapvereisten ... 25
2.32.2 Studieduur ... 25
2.32.3 Basiscompetenties ... 25
2.33 Module WET3 Wetenschappen 4 (G083) ... 25
2.33.1 Instapvereisten ... 25
2.33.2 Studieduur ... 25
2.33.3 Basiscompetenties ... 25
3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen ... 26
3.1 Leren leren ... 26
3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten ... 26
3.3 Technische-technologische vorming ... 29

1 Deel 1 Opleiding

1.1 Korte beschrijving

1.1.1 Inhoud

De opleiding **Moderne Talen - Wetenschappen** bestaat uit twee delen:
- basisvorming derde graad ASO
- het specifiek gedeelte dat tweepolig is

Deze opleiding is analoog aan het leerplichtonderwijs.

1.1.2 Modules

De opleiding **Moderne Talen - Wetenschappen** bestaat uit 31 modules. De modules zijn:
- ASO3-B Aardrijkskunde 1
- ASO3-B Aardrijkskunde 2
- ASO3-B Aardrijkskunde 3
- ASO3-B Engels 1
- ASO3-B Engels 2
- ASO3-B Engels 3
- ASO3-B Duits 1
- ASO3-B Duits 2
- ASO3-B Duits 3
- ASO3-B Frans 1
- ASO3-B Frans 2
- ASO3-B Frans 3
- ASO3-B Geschiedenis 1
- ASO3-B Geschiedenis 2
- ASO3-B Geschiedenis 3
- ASO3-B Geschiedenis 4
- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica
- ASO3-B Nederlands 1
- ASO3-B Nederlands 2
- ASO3-B Nederlands 3
- ASO3-B Wiskunde 1
- ASO3-B Wiskunde 2
- ASO3-B Wiskunde 3
- ASO3-B Wiskunde 4
- MTAL3 Moderne Talen 1
- MTAL3 Moderne Talen 2
- MTAL3 Moderne Talen 3
- MTAL3 Moderne Talen 4
- WET3 Wetenschappen 1
- WET3 Wetenschappen 2
- WET3 Wetenschappen 3
- WET3 Wetenschappen 4

De totale opleiding omvat 2060 Lt.

1.2 Plaats van de opleiding in het studiegebied

Nr.	Opleidingen	Code	Les-tijden	Niveau
1	Economie	AO AV 002	1960	ASO 2
2	Humane Wetenschappen ASO2	AO AV 003	1960	ASO 2
3	Wetenschappen	AO AV 004	1880	ASO 2
4	Economie - Moderne Talen	AO AV 006	1980	ASO 3
5	Economie - Wiskunde	AO AV 007	2000	ASO 3
6	Humane Wetenschappen ASO3	AO AV 008	1860	ASO 3
7	Moderne Talen - Wetenschappen	AO AV 009	2060	ASO 3
8	Moderne Talen - Wiskunde	AO AV 010	2000	ASO 3
9	Wetenschappen - Wiskunde	AO AV 011	2080	ASO 3
10	Opfris Tweede Graad ASO	AO AV 017	220	ASO 2
11	Opfris Tweede Graad TSO	AO AV 018	220	TSO 2
12	Opfris Derde Graad ASO	AO AV 019	380	ASO 3
13	Opfris Derde Graad TSO	AO AV 020	340	TSO 3
14	Aanvullende algemene vorming	AO AV 021	780	

1.3 Studieduur

2060 Lt
DIPLOMA SECUNDAIR ONDERWIJS

1.4 Modules en leertraject

1.4.1 Modules

Naam	Code	Lestijden	Vak
ASO3-B Aardrijkskunde 1	M AV G040	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 2	M AV G041	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Aardrijkskunde 3	M AV G042	40	Aardrijkskunde
ASO3-B Engels 1	M AV G043	80	Engels
ASO3-B Engels 2	M AV G044	80	Engels
ASO3-B Engels 3	M AV G045	80	Engels
ASO3-B Duits 1	M AV G146	80	Duits
ASO3-B Duits 2	M AV G147	80	Duits
ASO3-B Duits 3	M AV G148	80	Duits
ASO3-B Frans 1	M AV G046	80	Frans
ASO3-B Frans 2	M AV G047	80	Frans
ASO3-B Frans 3	M AV G048	80	Frans
ASO3-B Geschiedenis 1	M AV G049	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 2	M AV G050	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 3	M AV G051	40	Geschiedenis
ASO3-B Geschiedenis 4	M AV G052	40	Geschiedenis
ASO3-B Biologie	M AV G053	60	Biologie
ASO3-B Chemie	M AV G054	60	Chemie
ASO3-B Fysica	M AV G055	60	Fysica
ASO3-B Nederlands 1	M AV G056	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 2	M AV G057	80	Nederlands
ASO3-B Nederlands 3	M AV G058	80	Nederlands
ASO3-B Wiskunde 1	M AV G059	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 2	M AV G060	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 3	M AV G061	40	Wiskunde
ASO3-B Wiskunde 4	M AV G062	40	Wiskunde
MTAL3 Moderne Talen 1	M AV G067	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 2	M AV G068	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 3	M AV G069	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
MTAL3 Moderne Talen 4	M AV G070	80	Duits Engels Frans Nederlands Spaans
WET3 Wetenschappen 1	M AV G080	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie

WET3 Wetenschappen 2	M AV G081	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 3	M AV G082	80	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie
WET3 Wetenschappen 4	M AV G083	160	Natuurwetenschappen Aardrijkskunde Chemie Fysica Biologie

1.4.2 Leertraject

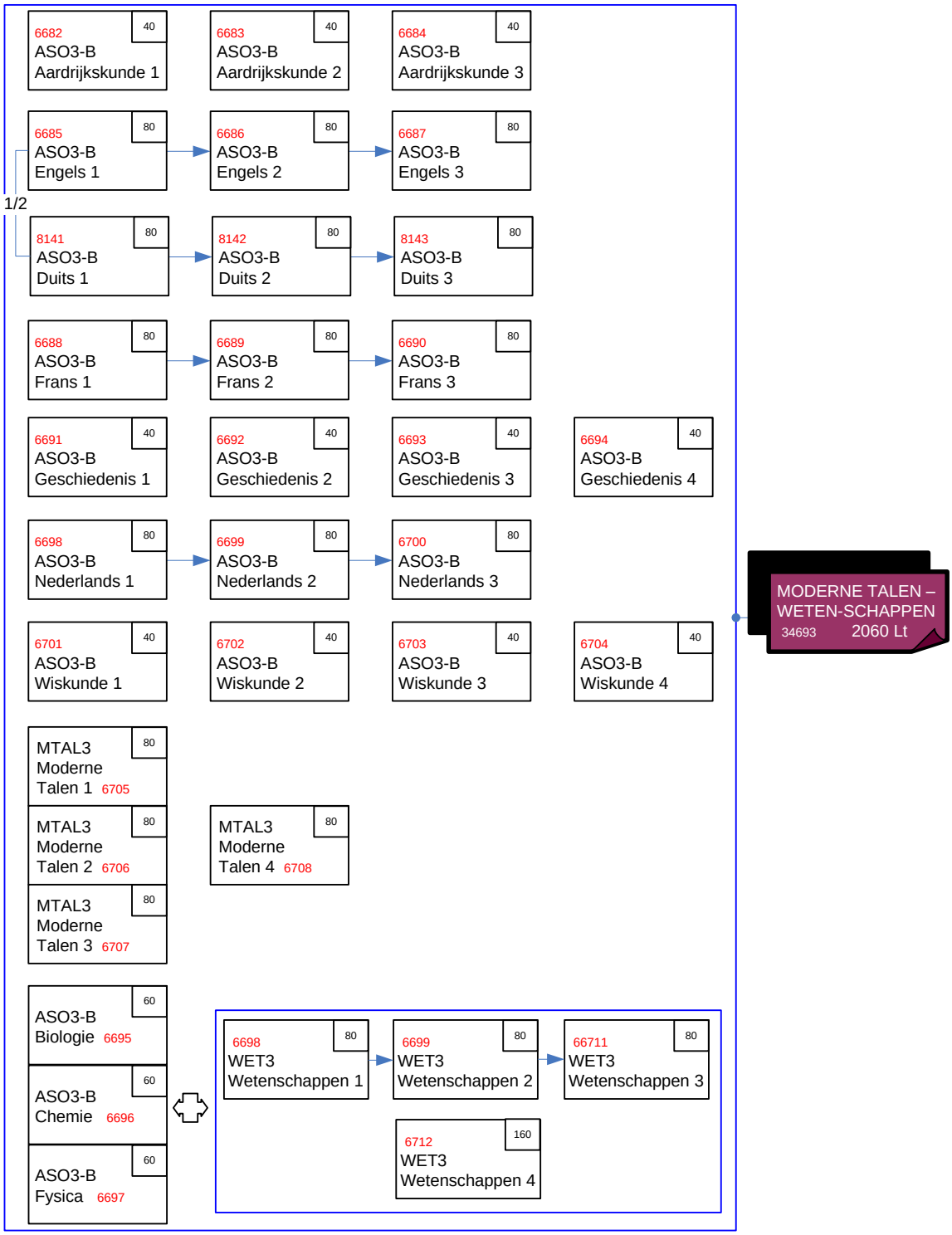

2 Deel 2 Modules

2.1 Module ASO3-B Aardrijkskunde 1 (040)

2.1.1 Instapvereisten

Geen

2.1.2 Studieduur

40 Lt

2.1.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 31

2.2 Module ASO3-B Aardrijkskunde 2 (041)

2.2.1 Instapvereisten

Geen

2.2.2 Studieduur

40 Lt

2.2.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

8 – 9 – 16 – 23 – 24

2.3 Module ASO3-B Aardrijkskunde 3 (042)

2.3.1 Instapvereisten

Geen

2.3.2 Studieduur

40 Lt

2.3.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen aardrijkskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 7 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30

2.4 Module ASO3-B Engels 1 (043)

2.4.1 Instapvereisten

Geen

2.4.2 Studieduur

80 Lt

2.4.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.5 Module ASO3-B Engels 2 (044)

2.5.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 1

2.5.2 Studieduur

80 Lt

2.5.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.6 Module ASO3-B Engels 3 (045)

2.6.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Engels 2

2.6.2 Studieduur

80 Lt

2.6.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Engels uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.7 Module ASO3-B Duits 1 (146)

2.7.1 Instapvereisten

Geen

2.7.2 Studieduur

80 Lt

2.7.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.8 Module ASO3-B Duits 2 (147)

2.8.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 1

2.8.2 Studieduur

80 Lt

2.8.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 17 – 18 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 27 – 28 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.9 Module ASO3-B Duits 3 (148)

2.9.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Duits 2

2.9.2 Studieduur

80 Lt

2.9.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Duits uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 19 – 20 – 21 –

22 – 23 – 24 – 25 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34

2.10 Module ASO3-B Frans 1 (043)

2.10.1 Instapvereisten

Geen

2.10.2 Studieduur

80 Lt

2.10.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 21 – 23 – 24 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33 – 34 – 37 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.11 Module ASO3-B Frans 2 (044)

2.11.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 1

2.11.2 Studieduur

80 Lt

2.11.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 22 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 38 – 39 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.12 Module ASO3-B Frans 3 (045)

2.12.1 Instapvereisten

De competenties van module ASO3-B Frans 2

2.12.2 Studieduur

80 Lt

2.12.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Moderne vreemde talen - Frans uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2009 betreffende de eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het basis- en secundair onderwijs van 30-04-2009

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 23 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 34 – 35 – 36 – 38 – 39 – 40 – 41 – 42 – 43 – 44 – 45 – 46 – 47 – 48 – 49

2.13 Module ASO3-B Geschiedenis 1 (049)

2.13.1 Instapvereisten

Geen

2.13.2 Studieduur

40 Lt

2.13.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 27 – 28

2.14 Module ASO3-B Geschiedenis 2 (050)

2.14.1 Instapvereisten

Geen

2.14.2 Studieduur

40 Lt

2.14.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 25

2.15 Module ASO3-B Geschiedenis 3 (051)

2.15.1 Instapvereisten

Geen

2.15.2 Studieduur

40 Lt

2.15.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12 – 13 – 23 – 24

2.16 Module ASO3-B Geschiedenis 4 (052)

2.16.1 Instapvereisten

Geen

2.16.2 Studieduur

40 Lt

2.16.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen geschiedenis uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 26 – 29

2.17 Module ASO3-B Biologie (053)

2.17.1 Instapvereisten

Geen

2.17.2 Studieduur

60 Lt

2.17.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 - B1 – B2 – B3 – B4 – B5 – B6 – B7 – B8 – B9 – B10

2.18 Module ASO3-B Chemie (054)

2.18.1 Instapvereisten

Geen

2.18.2 Studieduur

60 Lt

2.18.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – C1 – C2 – C3 – C4 – C5 – C6 – C7

2.19 Module ASO3-B Fysica (055)

2.19.1 Instapvereisten

Geen

2.19.2 Studieduur

60 Lt

2.19.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen natuurwetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 2 maart 2012 tot wijziging van sommige eindtermen van het besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2000 tot vaststelling van de vakgebonden eindtermen van de tweede en de derde graad van het gewoon secundair onderwijs, wat betreft de natuurwetenschappen of fysica en/of chemie en/of biologie van 11-05-2012:

Gemeenschappelijke eindtermen: 1-7 (eventueel partim)

E1 – E2 – E3 – E4 – E5 – E6 – E7 – F1 – F2 – F3 – F4 – F5 – F6 – F7

2.20 Module ASO3-B Nederlands 1 (056)

2.20.1 Instapvereisten

Geen

2.20.2 Studieduur

80 Lt

2.20.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

1 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9 – 10 –11 – 12 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.21 Module ASO3-B Nederlands 2 (057)

2.21.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 1*

2.21.2 Studieduur

80 Lt

2.21.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.22 Module ASO3-B Nederlands 3 (058)

2.22.1 Instapvereisten

De competenties van de module *ASO3-B Nederlands 2*

2.22.2 Studieduur

80 Lt

2.22.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen Nederlands uit het decreet tot bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 oktober 2009 tot vaststelling van de ontwikkelingsdoelen Nederlands voor nieuwkomers in de onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs en tot wijziging van sommige eindtermen en ontwikkelingsdoelen in het secundair onderwijs van 23-04-2010:

2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 8 – 9 – 10 – 11 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 –

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32 – 33

2.23 Module ASO3-B Wiskunde 1 (059)

2.23.1 Instapvereisten

Geen

2.23.2 Studieduur

40 Lt

2.23.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20

2.24 Module ASO3-B Wiskunde 2 (060)

2.24.1 Instapvereisten

Geen

2.24.2 Studieduur

40 Lt

2.24.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

21 – 22 – 23 – 24 – 25 – 31 – 32

2.25 Module ASO3-B Wiskunde 3 (061)

2.25.1 Instapvereisten

Geen

2.25.2 Studieduur

40 Lt

2.25.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31 – 32

2.26 Module ASO3-B Wiskunde 4 (062)

2.26.1 Instapvereisten

Geen

2.26.2 Studieduur

40 Lt

2.26.3 Basiscompetenties

De volgende eindtermen wiskunde uit het decreet tot bekrachtiging van de eindtermen van de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs van 18 / 1 / 2002:

Algemene eindtermen: 1-13 (eventueel partim)

33 – 34 – 35 – 36

2.27 Module MTAL3 Moderne Talen 1 (067)

2.27.1 Instapvereisten

Geen

2.27.2 Studieduur

80 Lt

2.27.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3

2.28 Module MTAL3 Moderne Talen 2 (068)

2.28.1 Instapvereisten

Geen

2.28.2 Studieduur

80 Lt

2.28.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9

2.29 Module MTAL3 Moderne Talen 3 (069)

2.29.1 Instapvereisten

Geen

2.29.2 Studieduur

80 Lt

2.29.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

10 – 11 – 12 – 13 – 14 – 15

Module MTAL3 Moderne Talen 4 (070)

2.29.4 Instapvereisten

Geen

2.29.5 Studieduur

80 Lt

2.29.6 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen Moderne talen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

16 – 17 – 18

2.30 Module WET3 Wetenschappen 1 (G080)

2.30.1 Instapvereisten

De voorkennis van de volgende modules is vereist tenzij ze geïntegreerd worden:

- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica

2.30.2 Studieduur

80 Lt

2.30.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 9

2.31 Module WET3 Wetenschappen 2 (G081)

2.31.1 Instapvereisten

De competenties van de module "*WET3 Wetenschappen 1"*

2.31.2 Studieduur

80 Lt

2.31.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

6 – 7 – 8 – 9 – 10 – 11 – 12

2.32 Module WET3 Wetenschappen 3 (G082)

2.32.1 Instapvereisten

De competenties van de module "*WET3 Wetenschappen 2"*

2.32.2 Studieduur

80 Lt

2.32.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

13 – 14 – 15 – 16 – 17 – 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24

2.33 Module WET3 Wetenschappen 4 (G083)

2.33.1 Instapvereisten

De voorkennis van de volgende modules is vereist tenzij ze geïntegreerd worden:

- ASO3-B Biologie
- ASO3-B Chemie
- ASO3-B Fysica

2.33.2 Studieduur

160 Lt

2.33.3 Basiscompetenties

De volgende specifieke eindtermen wetenschappen uit het decreet tot bekrachtiging van de decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs van 7 / 5 / 2004:

25 – 26 – 27 – 28 – 29 – 30 – 31

3 Deel 3 Vakoverschrijdende eindtermen

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen

3.1 Leren leren

Opvattingen over leren
De cursisten
1 werken systematisch.
2 kiezen hun leerstrategieën gericht met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerving
De cursisten
3 kunnen diverse informatiebronnen en -kanalen kritisch kiezen en raadplegen met het oog op te bereiken doelen.

Informatieverwerking
De cursisten
4 kunnen verwerkte informatie vakoverstijgend en in verschillende situaties functioneel toepassen.
5 kunnen informatie samenvatten.

Problemen oplossen
De cursisten
6 kunnen op basis van hypothesen en verwachtingen mogelijke oplossingswijzen realistisch inschatten en uitvoeren.
7 evalueren de gekozen oplossingswijze en de oplossing en gaan eventueel op zoek naar een alternatief.

Regulering van het leerproces
De cursisten
8 kunnen een realistische werkplanning op langere termijn maken.
9 sturen hun leerproces, beoordelen het op doelgerichtheid en passen het zonodig aan.
10 kunnen feedback geven en ontvangen over hun leerervaringen.
11 kunnen het eigen aandeel in slagen en mislukken inschatten.
12 erkennen de invloed van hun interesses en waarden op hun motivatie.

Studie- en beroepsgerichte keuzebekwaamheid
De cursisten
13 verwerven een zinvol overzicht over studie- en beroepsmogelijkheden, dienstverlenende instanties met betrekking tot de arbeidsmarkt of de verdere studieloopbaan.
14 zijn bereid alle studierichtingen en beroepen naar waarde te schatten.
15 houden rekening met hun interesses en mogelijkheden bij hun studie- of beroepskeuze.
16 kunnen reflecteren over hun studie- of beroepskeuze.

3.2 Gemeenschappelijke stam en contexten

Gemeenschappelijke stam	**Contexten**
De cursisten	De cursisten
Communicatief vermogen 1 brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk; **Creativiteit** 2 kunnen originele ideeën en oplossingen ontwikkelen en uitvoeren; 3 ondernemen zelf stappen om vernieuwingen te realiseren; **Doorzettingsvermogen** 4 blijven, ondanks moeilijkheden, een doel nastreven; **Empathie** 5 houden rekening met de situatie,	**Context 1: Lichamelijke gezondheid en veiligheid** 1 verzorgen en gedragen zich hygiënisch; 2 leren het eigen lichaam kennen en reageren adequaat op lichaamssignalen; 3 vinden evenwicht tussen werk, ontspanning, rust en beweging; 4 nemen een ergonomische en gevarieerde sta-, zit-, werk- en tilhouding aan; 5 maken gezonde keuzes in hun dagelijkse voeding; 6 hanteren richtlijnen voor het hygiënisch omgaan met voeding;

opvattingen en emoties van anderen;

Esthetische bekwaamheid

6 kunnen schoonheid ervaren;
7 kunnen schoonheid creëren;

Exploreren

8 benutten leerkansen in diverse situaties;

Flexibiliteit

9 zijn bereid zich aan te passen aan wisselende eisen en omstandigheden;

Initiatief

10 engageren zich spontaan;

Kritisch denken

11 kunnen gegevens, handelwijzen en redeneringen ter discussie stellen a.d.h. van relevante criteria;
12 zijn bekwaam om alternatieven af te wegen en een bewuste keuze te maken;
13 kunnen onderwerpen benaderen vanuit verschillende invalshoeken;

Mediawijsheid

14 gaan alert om met media;
15 participeren doordacht via de media aan de publieke ruimte;

Open en constructieve houding

16 houden rekening met ontwikkelingen bij zichzelf en bij anderen, in samenleving en wereld;
17 toetsen de eigen mening over maatschappelijke gebeurtenissen en trends aan verschillende standpunten;

Respect

18 gedragen zich respectvol;

Samenwerken

19 dragen actief bij tot het realiseren van gemeenschappelijke doelen;

Verantwoordelijkheid

20 nemen verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen, in relaties met anderen en in de samenleving;

Zelfbeeld

21 verwerven inzicht in de eigen sterke en zwakke punten;
22 ontwikkelen een eigen identiteit als authentiek individu, behorend tot verschillende groepen;

Zelfredzaamheid

23 doen een beroep op maatschappelijke diensten en instellingen;
24 maken gebruik van de gepaste kanalen om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken;

Zorgvuldigheid

25 stellen kwaliteitseisen aan hun eigen werk en aan dat van anderen;

Zorgzaamheid

26 gaan om met verscheidenheid;
27 dragen zorg voor de toekomst van zichzelf en de ander.

7 nemen dagelijks tijd voor lichaamsbeweging;
8 schatten de risico's en gevolgen in bij het gebruik van genotsmiddelen en medicijnen en reageren assertief in aanbodsituaties;
9 nemen voorzorgsmaatregelen tegen risicovol lichamelijk contact;
10 participeren aan gezondheids- en veiligheidsbeleid op school;
11 passen veiligheidsvoorschriften toe en nemen voorzorgen voor een veilige leef- en werkomgeving;
12 roepen hulp in en dienen eerste hulp en cpr toe;
13 passen het verkeersreglement toe;
14 gebruiken eigen en openbaar vervoer op een veilige manier;
15 beseffen dat maatschappelijke fenomenen een impact hebben op veiligheid en gezondheid.

Context 2: Mentale gezondheid

1 gaan adequaat om met taakbelasting en met stressvolle situaties;
2 gaan gepast om met vreugde, verdriet, angst, boosheid, verlies en rouw;
3 erkennen probleemsituaties en vragen, accepteren en bieden hulp;
4 aanvaarden en verwerken hun seksuele ontwikkeling en veranderingen in de puberteit;
5 kunnen zich uiten over en gaan respectvol om met vriendschap, verliefdheid, seksuele identiteit en geaardheid, seksuele gevoelens en gedrag;
6 stellen zich weerbaar op;
7 gebruiken beeld, muziek, beweging, drama of media om zichzelf uit te drukken;
8 herkennen de impact van cultuur- en kunstbeleving op het eigen gevoelsleven en gedrag en dat van anderen.

Context 3: Sociorelationele ontwikkeling

1 kunnen een relatie opbouwen, onderhouden en beëindigen;
2 erkennen het bestaan van gezagsverhoudingen en het belang van gelijkwaardigheid, afspraken en regels in relaties;
3 accepteren verschillen en hechten belang aan respect en zorgzaamheid binnen een relatie;
4 kunnen ongelijk toegeven en zich verontschuldigen;
5 handelen discreet in situaties die dat vereisen;
6 doorprikken vooroordelen, stereotypering, ongepaste beïnvloeding en machtsmisbruik;
7 bespreken opvattingen over medische, psychische en sociale aspecten van samenlevingsvormen, veilig vrijen, gezinsplanning, zwangerschap en zwangerschapsafbreking;
8 uiten onbevangen en constructief hun wensen

	en gevoelens binnen relaties en stellen en aanvaarden hierin grenzen; 9 zoeken naar constructieve oplossingen voor conflicten; 10 beargumenteren, in dialoog met anderen, de dynamiek in hun voorkeur voor bepaalde cultuur- en kunstuitingen; 11 gebruiken cultuur- en kunstuitingen om begrip op te brengen voor de leefwereld van anderen.
	Context 4: Omgeving en duurzame ontwikkeling 1 participeren aan milieubeleid en -zorg op school; 2 herkennen in duurzaamheidsvraagstukken de verwevenheid tussen economische, sociale en ecologische aspecten en herkennen de invloed van techniek en beleid; 3 zoeken naar mogelijkheden om zelf duurzaam gebruik te maken van ruimte, grondstoffen, goederen, energie en vervoermiddelen; 4 zoeken naar duurzame oplossingen om de lokale en globale leefomgeving te beïnvloeden en te verbeteren; 5 tonen interesse en uiten hun appreciatie voor de natuur, het landschap en het cultureel erfgoed; 6 voelen de waarde aan van natuurbeleving en het genieten van de natuur.
	Context 5: Politiek-juridische samenleving 1 geven aan hoe zij kunnen deelnemen aan besluitvorming in en opbouw van de samenleving; 2 passen inspraak, participatie en besluitvorming toe in reële schoolse situaties; 3 tonen het belang en dynamisch karakter aan van mensen- en kinderrechten; 4 zetten zich actief en opbouwend in voor de eigen rechten en die van anderen; 5 tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid; 6 erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel; 7 illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel; 8 onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur; 9 toetsen het samenleven in ons democratisch bestel aan het samenleven onder andere regeringsvormen; 10 illustreren hoe een democratisch beleid het algemeen belang nastreeft en rekening houdt met ideeën, standpunten en belangen van verschillende betrokkenen; 11 kunnen van Europese samenwerking, van het

	beleid en de instellingen van de Europese Unie de betekenis voor de eigen leefwereld toelichten; 12 tonen het belang aan van internationale organisaties en instellingen; 13 geven voorbeelden die duidelijk maken hoe de mondialisering voordelen, problemen en conflicten inhoudt.
	Context 6: Socio-economische samenleving 1 leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt; 2 toetsen de eigen opvatting aan de verschillende opvattingen over welzijn en verdeling van welvaart; 3 zetten zich in voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld; 4 hebben bij het kopen van goederen en het gebruiken van diensten zowel oog voor prijs-kwaliteit en duurzame ontwikkeling als voor de rechten van de consument; 5 geven voorbeelden van het veranderlijke karakter van arbeid en economische activiteiten; 6 geven voorbeelden van factoren die de waardering van goederen en diensten beïnvloeden; 7 kunnen het eigen budget en de persoonlijke administratie beheren; 8 geven kenmerken, mogelijke oorzaken en gevolgen van armoede aan; 9 lichten de rol toe van ondernemingen, werkgevers- en werknemersorganisaties in een nationale en internationale context.
	Context 7: Socioculturele samenleving 1 beschrijven de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, opinies, waarden en normen in eigen en andere sociale en culturele groepen; 2 gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen; 3 illustreren het belang van sociale samenhang en solidariteit; 4 trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie; 5 geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten; 6 gaan actief om met de cultuur en kunst die hen omringen; 7 illustreren de wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur en techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing.

3.3 Technische-technologische vorming

Zie ook uitgangspunten bij de vakoverschrijdende eindtermen technische-technologische vorming

Techniek begrijpen

De cursisten

1 kunnen effecten van techniek op mens en samenleving illustreren en in historisch perspectief plaatsen (zoals comfort, design, milieu, consumentisme …).
2 kunnen effecten van techniek op menselijke gedragingen, houdingen, waarden en normen illustreren.
3 kunnen kenmerken van een technische benadering onderscheiden van andere benaderingen zoals wetenschappelijk, artistiek, sociaal, ...
4 kunnen gefundeerd oordelen over de rol van ondernemingen/organisaties in en voor de samenleving bijvoorbeeld met betrekking tot welvaart, ontwikkeling, welzijn, ...

'Technisch' begrijpen

De cursisten

5 kunnen kennis en vaardigheden uit verschillende sectoren herkennen.
6 kunnen eenvoudige ontwerpen en realisaties evalueren.
7 kunnen ondernemingen/organisaties karakteriseren als uitvoerders van technische processen en de rol van verschillende technische beroepen en vaardigheden hierbij toelichten.

Attitude

De cursisten

8 ontwikkelen een constructief kritische houding ten aanzien van techniek, technische beroepen en ondernemingen/organisaties.